

Nr 998

Av fröken **Wetterström m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 85, angående vissa åtgärder inom vuxenutbildningens område m. m.*

(Lika lydande med motion nr 792 i Första kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 85 till innevarande års riksdag angående vissa åtgärder inom vuxenutbildningens område m. m. behandlas bl. a. gränsdragningsfrågorna mellan yrkesskolorna och studieförbunden vad gäller deltidskurser.

Departementschefens uppfattning sammanfaller med vad yrkesutbildningsberedningen framhållit i sitt betänkande att yrkesskolornas deltidskurser bör ha yrkesutbildande inriktning. I motsats till vad yrkesutbildningsberedningen ansett, nämligen att studieförbunden i princip inte skall syssla med yrkesutbildning, säger departementschefen:

I framtiden bör som huvudregel gälla att inom den lokala gymnasiala vuxenutbildningen endast sådana yrkesskolkurser anordnas som svarar mot ungdomsskolans ämnen eller som utan att finnas företrädda i ungdomsskolans program är en yrkesutbildning av speciell karaktär. Det bör dock vara möjligt för kommunal skola att — efter medgivande av skolöverstyrelsen — anordna även andra kurser. Dylika kurser bör ha yrkesutbildande inriktning och omfatta ett relativt stort timantal, och undervisningen bör bedrivas enligt riksgiltiga kursplaner. Dessa kurser får anses vara av samma karaktär som studiecirkelarna och bör anordnas av yrkesskolor endast om verksamheten inte tillgodoses av studieförbunden.

Av propositionen kan ej utläsas om till deltidskurser av »speciell karaktär» hänföres kurser inom den husliga sektorn.

Kurser som avser att ge kunskaper i att sköta hem och familj bedöms tyvärr fortfarande i många fall som en hobbybetonad verksamhet.

Det finns anledning att erinra om YB:s definition av yrkesutbildningsbegreppet:

Yrkesutbildning är sådan utbildning som, oavsett nivån, ger direkta kunskaper och färdigheter för arbetsinsatser som utförs för att individerna i ett samhälle skall få sina materiella och kulturella behov tillgodosedda allt efter den standard samhällets resurser tillåter. Till det arbete som behövs för att tillgodose dessa behov måste räknas dels det inkomstgivande förvärvsarbetet, dels hemarbetet med hushåll och barn.

Med utgångspunkt från denna definition bedömde YB situationen i det framtida samhället vara sådan att det måste anses nödvändigt att alla

ungdomar, oavsett kön, bereds möjlighet att skaffa sig utbildning såväl för förvärvsarbete som för hemarbete.

Vi delar den uppfattningen och anser att alla vuxna som inte fått denna nödvändiga utbildning också måste få möjlighet att förvärva den. Av propositionen framgår att deltagarantalet i yrkesskolornas deltidskursverksamhet under de senaste åren varit ca 100 000. Omkring 25 000 kursdeltagare söker sig årligen till yrkesskolornas deltidskurser i husligt arbete, d. v. s. näringslära, matlagning, hemvård, sömnad och vävning m. m. Det tyder på att det finns ett starkt behov av utbildning på dessa områden.

I vårt moderna samhälle är det nödvändigt att var och en har tillräckliga kunskaper för att utan orimlig arbetsbelastning kunna klara av såväl förvärvsarbete som hushållsarbete.

Det är också självklart att ett arbete som man fått utbildning för utförs på ett mera rationellt sätt än annars. Hemarbetet kan underlättas och skötas snabbare. Arbetskraften, som annars kanske skulle ha varit bunden i hemmen, kan frigöras snabbare.

Vad gäller deltidskurser i vävning bedömer vi dessa icke vara av ren hobbykaraktär. De kunskaper som förvärvas ger många, som av olika anledningar icke har möjlighet att som yrkesutövare på heltid delta i produktionen, trots detta en inkomstkälla. Icke minst i glesbygder med ringa försörjningsmöjligheter innebär denna yrkesutövning som bisyssla, med den inkomst som därigenom kan erhållas, ett tillskott till familjens ekonomi, som icke är utan betydelse.

Med den oklara formulering som utmärker propositionen, icke minst i det avsnitt vi upptar i vår motion, är det angeläget att riksdagen nu gör ett uttalande, eftersom riksdagen ej senare har möjlighet därtill, då förslaget innebär att det överlåtes åt skolöverstyrelsen och att det därefter ankommer på Kungl. Maj:t att bedöma vad som anses vara yrkesutbildande kurser eller ej.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte uttala,
att deltidskurser inom det husliga området skall anses vara yrkesutbildning av speciell karaktär och i första hand må bedrivas inom yrkesskolans ram med bibehållande av de statsbidragsbestämmelser som i övrigt gäller för yrkesskolans verksamhet.

Stockholm den 14 april 1967

Karin Wetterström (h)   Jan-Ivan Nilsson (cp)   Astrid Kristensson (h)

Elias Jönsson (fp)   Lena Renström-Ingenäs (s)   Einar Gustafsson (cp)

i Ingemarsgården

i Kårby

Per-Eric Ringaby (h)

Ingegärd Frænkel (fp)